

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2023
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 260/2023
populárny názov	Odôvodnenie kasačného rozhodnutia
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.09.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neidentifikoval dôvod, ktorým by bola vyvolaná relevantná pochybnosť o tom, či v dôsledku neskôr vydaných neodkladných opatrení došlo k zmene pôvodného vykonávaného exekučného titulu. Neexistoval a nebol identifikovaný relevantný dôvod na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odôvodnenie takéhoto uznesenia je možné považovať za prejav arbitrárnosti, ktorým bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníkom konania o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému. Ako matka maloletého dieťaťa v priebehu konania podala na okresnom súde viacero návrhov na nariadenie neodkladných opatrení. Naposledy okresný súd rozhodol o neodkladných opatreniach uznesením z 21. apríla 2021 tak, že pôvodne nariadené neodkladné opatrenia zrušil a nariadil nové. Okresný súd uznesením z 2. júna 2021 bez návrhu začal konanie o nariadenie výkonu týchto neodkladných opatrení, ktoré vylúčil na samostatné konanie. O nariadení výkonu týchto neodkladných opatrení rozhodol okresný súd uznesením z 12. júla 2021. Proti uzneseniu o nariadení výkonu neodkladných opatrení podal otec maloletého odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súde na ďalšie konanie.
z odôvodnenia	Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je dôvodná. Vo veci konajúci krajský súd zlyhal pri poskytovaní súdnej ochrany. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že síce ide o kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu, ku ktorému vo všeobecnosti pristupuje zdržanlivo, avšak ide o kasačné rozhodnutie v konaní o výkon súdneho rozhodnutia, ktoré vzhľadom na jeho účinky má priamy dopad na realizáciu právoplatného rozhodnutia súdu, a tým aj na práva a právom chránené záujmy oprávnenej strany (sťažovateľky), ktorá disponuje vykonateľným exekučným titulom. V prípade, že ku kasácii dôjde z arbitrárnych dôvodov alebo dôvodov,

ktoré nemôžu obstať, je nepochybné, že dochádza okrem iného aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu, keďže v zmysle stabilnej judikatúry ústavného súdu súdny výkon rozhodnutia je považovaný za integrálnu súčasť súdnej ochrany. Vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že obrana krajského súdu v tomto smere nemôže obstať.

Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sa nemožno stotožniť ani s názorom krajského súdu prezentovaným v jeho vyjadrení, že odôvodnenie napadnutého uznesenia nie je založené na preferovaní neprávoplatného rozhodnutia vo veci samej oproti právoplatnému rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, ktorým bol dočasne upravený styk rodiča (sťažovateľky) s maloletým. Krajský súd v bode 13 odôvodnenia poukázal na ďalšie rozhodnutia poručenského súdu o neodkladnom opatrení, ktorým malo byť z časti zrušené a z časti zmenené vykonateľné rozhodnutie, ktoré je predmetom výkonu rozhodnutia v napadnutom konaní, avšak odvolací súd uznesením zo 17. augusta 2022 zmenil toto rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom z výrokovej časti rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že vykonateľný exekučný titul ostal vo výroku V a VII nedotknutý, keďže na základe odvolania došlo k zrušeniu meniacich výrokov súdu prvej inštancie a konanie začaté ex offio bolo zastavené.

Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že neexistoval iný nosný dôvod uvedený v odôvodnení napadnutého uznesenia ako ten, ktorý je identifikovaný v bodoch 14 a 15 odôvodnenia napadnutého uznesenia, a to skutočnosť, že bol vydaný rozsudok okresného súdu z 11. mája 2022, ktorý bol napadnutý odvolaniami, čiže nenadobudol právoplatnosť.

Preto odôvodnenie krajského súdu uvedené v bode 15 napadnutého uznesenia, že „odvolací súd nemal bez pochybností za preukázané, či účinky na výkon predloženého rozhodnutia naďalej trvajú alebo či v dôsledku rozhodnutia vo veci samej došlo k zániku jeho účinkov“, nemožno podľa názoru ústavného súdu interpretovať inak než tak, že súd nevedel uviesť rozhodnutie, ktorým došlo k zániku exekučného titulu (bod 13), preto jediným nosným a výslovne uvedeným dôvodom zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ostal len ten, že došlo k neprávoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, pričom odvolací súd nevedel posúdiť to, či neprávoplatné rozhodnutie vo veci samej spôsobilo zánik účinkov vykonávaného exekučného titulu.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že neprávoplatné rozhodnutie vo veci samej v okolnostiach veci nespôsobilo zánik práva uloženého v exekučnom titule (rozhodnutie o neodkladnom opatrení) a krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neidentifikoval iný dôvod, ktorým by bola vyvolaná relevantná pochybnosť o tom, či v dôsledku neskôr vydaných neodkladných opatrení došlo k zmene pôvodného vykonávaného exekučného titulu. Inak povedané, neexistoval a nebol identifikovaný relevantný dôvod na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie. Už len na margo veci dodáva, že k obdobnému záveru dospel aj najvyšší súd v inej veci sťažovateľky.

O uvedenom svedčí aj obsah vyjadrenia krajského súdu k prijatej sťažnosti, keď krajský súd ani ex post nevedel identifikovať rozhodnutie, ktorým bolo alebo mohlo byť zasiahnuté do právoplatnosti a vykonateľnosti výrokov exekučného titulu, ktoré sú predmetom vykonávacieho konania.

Ústavný súd preto konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia je možné považovať za prejav arbitrárnosti, ktorým bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, preto dospel k záveru, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu označeného základného práva sťažovateľky.

Ústavný súd nálezom rozhodol, že uznesením krajského súdu z 3. októbra 2022 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	arbitrárnosť výkon rozhodnutia rodičovské práva, rodina práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu opatrenie-neodkladné vykonateľnosť právoplatnosť

spisová značka	II. ÚS 300/2023
populárny názov	Kontradiktórnosť konania
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	27.09.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 127 ods. 2 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 1 písm. c Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3
analytická právna veta	Krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa nedisponoval sťažnosťou v jej komplexnej podobe a nevysporiadal sa s jej časťou, ktorá poukazovala na možnosť náhrady väzby alternatívnym opatrením. Uvedeným postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní bola porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbrání“), keďže sťažovateľovi nebolo umožnené predložiť všeobecnému súdu preskúmavajúcemu zákonnosť pozbavenia jeho osobnej slobody svoje stanovisko k zásadným argumentom prokurátora obsiahnutým v návrhu na vzatie do väzby.
skutkový stav a základné fakty	Proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestný čin nebezpečného vyhrážania, kde mu bolo obvinenie vznesené 4. marca 2023 v rámci skráteného vyšetrovania, následne 5. marca 2023 bola podaná obžaloba a 15. marca 2023 bol vydaný okresným súdom trestný rozkaz, pri ktorom sa sťažovateľ mal vzdať práva na odpor. Ešte predtým uznesením okresného súdu z 5. marca 2023 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď jeho väzba nebola nahradená alternatívnym opatrením, a to dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti uvedenému rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť. Opatrením okresného súdu zo 6. marca 2023 bol sťažovateľovi ustanovený obhajca s odkazom na § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Ustanovený obhajca 6. marca 2023 napadol odporom vydaný trestný rozkaz a 7. marca 2023 sťažnosťou prvostupňové väzobné rozhodnutie. Krajský súd uznesením z 9. marca 2023 sťažnosť sťažovateľa podanú proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu zamietol. Odpor proti trestnému rozkazu podaný obhajcom sťažovateľa bol odmietnutý uznesením okresného súdu z 24. marca 2023, pričom na základe podanej sťažnosti bolo uvedené rozhodnutie okresného súdu o odmietnutí odporu rozhodnutím krajského súdu z 26. apríla 2023 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na nové konanie.
z odôvodnenia	Z obsahu ústavnej sťažnosti, odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu a tiež z vyjadrenia samotného krajského súdu vyplýva, že krajský súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa podanej proti prvostupňovému väzobnému rozhodnutiu okresného súdu nedisponoval písomným odôvodnením tejto

	<p>sťažnosti koncipovaným obhajcom sťažovateľa. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že zásadu kontradiktórnosti konania nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorého hodnotenia možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade účastníka konania bola jeho pozícia objektívne oslabená (pozri sp. zn. III. ÚS 392/2018). Po podrobnom preskúmaní obsahu písomných dôvodov sťažnosti sťažovateľa zo 7. marca 2023 konštatuje, že tieto okrem už spomínaného návrhu náhrady väzby alternatívnymi opatreniami v podobe dohľadu probačného a mediáčného úradníka a priloženého písomného sľubu či uloženia povinností a primeraných obmedzení neobsahujú žiadnu konkrétnu argumentáciu smerujúcu k spochybneniu zákonných dôvodov väzby sťažovateľa s výnimkou jedného strohého argumentu, a to že „Do vyšetrovacieho spisu neboli zabezpečené dôkazy, na základe ktorých by bolo možné jednoznačne konštatovať dôvodnosť vedeného obvinenia.“. V nadväznosti na uvedené poukazuje ústavný súd na to, že uvedený argument, a to tvrdenie sťažovateľa o absolútnej dôkaznej núdzi vedeného trestného stíhania, aj keď sťažnostné dôvody zo 7. marca 2023 neboli krajskému súdu predložené, bol i napriek tomu v podstate zodpovedaný. Konajúce súdy posudzujúce splnenie materiálnych podmienok väzby v prípade sťažovateľa sa totiž riadne zaoberali aj jedným zo základných predpokladov väzby, ktorým je dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti. Z obsahu odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu totiž vyplýva, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom je v rámci vykonaného dokazovania podporená priamym dôkazom, a to „podrobnou výpoveďou poškodenej“ (s. 2, piaty ods. namietaného uznesenia krajského súdu). Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že sa krajský súd v dôsledku vzniknutej situácie, keď pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa nedisponoval sťažnosťou sťažovateľa v jej komplexnej podobe, fakticky nevysporiadal len s tou jej časťou, ktorá poukazovala na možnosť náhrady väzby sťažovateľa alternatívnymi opatreniami, a to písomným sľubom v spojení s uložením povinností a primeraných obmedzení. Uvedeným postupom krajského súdu v druhostupňovom konaní však bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania (a súčasne „rovnosť zbraní“), keďže sťažovateľovi nebolo umožnené predložiť všeobecnému súdu preskúmavajúcemu zákonnosť pozbavenia jeho osobnej slobody svoje stanovisko k zásadným argumentom príslušného prokurátora obsiahnutým v návrhu na vzatie do väzby, s ktorými sa okresný súd v prvostupňovom väzobnom rozhodnutí stotožnil, a to možnosť nahradiť invazívny zásah do jeho osobnej slobody miernejším zásahom v podobe alternatívneho opatrenia (písomného sľubu). Ústavný súd zdôrazňuje, že všeobecný súd požiadavky spolutvoriace koncept spravodlivého procesu musí rešpektovať.</p> <p>Spôsob uplatnenia právomoci krajského súdu, ktorý nedodrжал vymedzené princípy, nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeným čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho právom na slobodu a bezpečnosť zaručeným čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, preto ústavný súd dospel k záveru o porušení označených práv sťažovateľa namietaným uznesením krajského súdu tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.</p> <p>Ústavný súd nálezhom rozhodol, že uznesením krajského súdu z 9. marca 2023 boli porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>väzba-nahradenie väzby práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na osobnú slobodu väzba-dôvody väzby sťažnosť doručenie, doručovanie</p>

	väzba-preventívna
--	-------------------

spisová značka	II. ÚS 372/2023
populárny názov	Exekúcia - neprijateľná zmluvná podmienka
sudca spravodajca	Luboš Szigetí
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	11.10.2023
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Krajský súd mal povinnosť sa argumentačne vysporiadať s námietkami sťažovateľky vznesenými v jej odvolaní (keďže ich nemala možnosť uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie), krajský súd zlyhal, ak na ne nereagoval, čím nepochybne došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré zahŕňa v sebe aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Paušálne hodnotenie krajského súdu, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o neprijateľných zmluvných podmienkach v úverovej zmluve, možno považovať za arbitrárny, a preto aj ústavne neakceptovateľný záver.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vystupovala ako oprávnená v exekučnom konaní vedenom okresným súdom proti povinným o vymozenie sumy 18 984,73 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, a to zmenkového platobného rozkazu okresného súdu zo 7. apríla 2008. V priebehu konania v súlade s novelou Exekučného poriadku zákonom č. 438/2015 Z. z. a s § 243f Exekučného poriadku doplnila svoj návrh o všetky rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinnými. Uviedla, že na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere poskytol právny predchodca sťažovateľky (Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.) povinným úver. Plnenie z úverovej zmluvy bolo zabezpečené vlastnou biankozmenkou vystavenou povinným v 1. rade a avalovanou povinnou v 2. rade, ktorú uplatnil právny predchodca sťažovateľky v konaní po tom, čo povinní dobrovoľne nesplnili svoj záväzok vrátiť poskytnutý úver. Okresný súd uznesením zo 17. januára 2017 exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 zastavil, keď konštatoval, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a v základnom konaní zmenkový súd rozhodol bez toho, aby prihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky. Sťažovateľka podala proti označenému uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.
z odôvodnenia	Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práv napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie, z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, najmä absencie reakcie na odvolacie námietky a v prospech sťažovateľky vyznievajúcu označenú judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu, ako aj arbitrárnosť v ňom prezentovaných záverov. Okresný súd v bodoch 27 – 31 uznesenia identifikoval jednotlivé zmluvné podmienky úverovej zmluvy, ktoré posúdil ako neprijateľné, a preto neplatné v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Ide o ustanovenia čl. II upravujúce poplatok za spracovanie medziúveru, poplatok za vydanie biankozmenky, poplatok za vedenie účtu, oprávnenie veriteľa uspokojiť z mesačnej splátky úrokov prednostne sankčné úroky a poplatky, čl. VII body 1 a 2 upravujúce právo odstúpiť od zmluvy iba veriteľovi, čl. VII bod 6, podľa ktorého odstúpením od zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky, čl. VII bod 8 upravujúci právo veriteľa účtovať si po odstúpení od zmluvy 5 % úrok z omeškania nad dohodnutú

úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a čl. VII bod 10, podľa ktorého pri odstúpení od zmluvy sa splatná istina, nezaplatené úroky a poplatky zúčtujú do jednej sumy, ktorá sa ďalej úročí podľa bodu 8. Následne v bode 32 uznesenia okresný súd konštatoval, že zmenkový súd, ktorý vydal exekučný titul, rozhodol bez toho, aby prihliadol na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom, preto, aplikujúc § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, exekúciu zastavil.

Ako už bolo uvedené, krajský súd odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne, keď sa stotožnil s jeho záverom, že v súdnom konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul – zmenkový platobný rozkaz, sa uplatňoval nárok zo zmenky, vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky. Po posúdení relevantnosti odvolacích dôvodov uviedol, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, a keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkázal (bod 6 napadnutého uznesenia). Na zdôraznenie správnosti záverov prvoinštančného súdu analyzoval spotrebiteľské právo Európskej únie, z ktorého vyplýva, že členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách za podmienky, že zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa, ktorá zahŕňa aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Konštatoval, že (samotná) dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorú identifikoval ako ďalší dôvod zastavenia exekúcie (bod 15 napadnutého uznesenia) s argumentáciou, že ak má byť dohoda o vyplňovanom práve zmenky právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch strán, čo vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Zo všeobecných podmienok týkajúcich sa vyplňovacieho práva však žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa nevyplývajú. V závere konštatoval, že vzhľadom na nepreukázanie vlastného vzťahu oprávneného s povinným nepovažoval za potrebné zaoberať sa odvolacími námietkami sťažovateľky (bod 16 napadnutého uznesenia).

Sťažovateľka v odvolaní predostrela detailnú argumentáciu k jednotlivým ustanoveniam zmluvy, ktoré okresný súd vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky (poplatok za spracovanie medziúveru, poplatok za vystavenie biankozmenky, poplatok za vedenie úverového účtu podľa sadzovníka atď.), spochybňujúcu takéto právne posúdenie veci. Poukazovala na znenie § 499 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého kvalifikovaný veriteľ mohol požadovať odplatu za dojednanie úveru, pričom sťažovateľka túto odplatu mala v úverovej zmluve dohodnúť. Vo vzťahu k poplatku za vedenie úverového účtu sťažovateľka namietala, že ide o prípustný postup v rámci podnikateľskej činnosti a tento bol v bankovej praxi obvyklý, neodporujúci právnej úprave. Aj vo vzťahu k ostatným zmluvným dojednaniám označeným ako neprijateľné zmluvné podmienky sťažovateľka uviedla, že zodpovedali konkrétnej právnej úprave, na ktorú v odvolaní poukázala. Zároveň podotkla, že ak by vo veci konajúci súd aj dospel k záveru o neprijateľnosti ním uvádzaných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, bola by úverová zmluva neplatná len v tejto časti.

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k neprípustnému zásahu do označených práv sťažovateľky. Krajský súd síce postupoval podľa § 387 ods. 2 CSP, avšak vôbec nereagoval na vecnú a právnu argumentáciu sťažovateľky uvedenú v jej odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP). Táto potreba reagovať vyplynula už len z procesnej situácie, keď súd prvej inštancie o zastavení exekúcie rozhodol bez toho, aby sa k zamýšľanému právnomu posúdeniu o neprijateľnosti zmluvných podmienok

sťažovateľka mohla vyjadriť a poskytnúť svoje právne argumenty. Sťažovateľka sa totiž o neprijateľnosti zmluvných podmienok dozvedela z rozhodnutia súdu prvej inštancie a až v odvolaní mohla prvýkrát uplatniť svoju argumentáciu.

Keďže za opísaných procesných okolností krajský súd mal povinnosť sa argumentačne vysporiadať s námietkami sťažovateľky vznesenými v jej odvolaní (keďže ich nemala možnosť uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, pozn.), krajský súd zlyhal, ak na ne nereagoval, čím nepochybne došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré zahŕňa v sebe aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Paušálne hodnotenie krajského súdu, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru o neprijateľných zmluvných podmienkach v úverovej zmluve, možno považovať za arbitrárny, a preto aj ústavne neakceptovateľný záver.

Druhou nemenej podstatnou námietkou sťažovateľky bolo, že ak už by aj vo veci konajúci súd dospel k záveru o neprijateľnosti ním uvádzaných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú kvantifikovateľné, nebol žiaden zákonný dôvod zastaviť exekúciu ako celok. Sťažovateľka na podporu svojho právneho názoru poukazovala na rozhodnutia najvyššieho súdu (sp. zn. 3 Oboer 10/2017, sp. zn. 2 ECdo 8/2017), ktorý v súvislosti s aplikáciou § 57 ods. 1 písm. m) v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku uviedol, že „povinnosťou súdu v exekučnom konaní je vyhodnotiť, v akej miere je uplatnený nárok zo zmenky primeraný a nad tento rámec vymożenie nároku nepripustiť“. Argumentovala i nálezom ústavného súdu č. k II. ÚS 299/2019 z 20. februára 2020, podľa ktorého dané ustanovenie „*nie je možné vykladať mechanicky tak, že pokiaľ vo veci konajúci súd identifikoval neprijateľnú podmienku, tak automaticky zastaví exekúciu v celom rozsahu, pretože pokiaľ neprijateľnú podmienku je možné kvantifikovať, t. j. oddeliť od ostatných nárokov zo zmenky, uplatňovaných na základe exekučného titulu v exekúcii, je potrebné v záujme spravodlivého posúdenia veci nepripustiť exekúciu len tej časti nároku uplatneného zo zmenky, ktorá má svoj pôvod (základ) v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Typicky tomu tak bude pri zmluvných podmienkach, ktoré zakladajú povinnosť platiť určitý poplatok, úrok, sankciu a pod.*“.

Keďže krajský súd v okolnostiach posudzovanej veci vedel identifikovať rozsah neprijateľných podmienok (v konkrétnych sumách, pozn.) a napriek uvedenému svojím napadnutým uznesením potvrdil zastavenie exekúcie v celom rozsahu, aplikoval predmetné ustanovenie § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v rozpore s jeho účelom a zmyslom, čo má za následok porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zároveň ústavný súd pripomína, že obsahovo obdobné ústavné sťažnosti sťažovateľky, resp. inej sťažovateľky už boli predmetom jeho posúdenia napr. v konaniach vedených pod sp. zn. II. ÚS 299/2019, II. ÚS 320/2021, I. ÚS 102/2022, I. ÚS 108/2022, IV. ÚS 26/2022, I. ÚS 218/2023, I. ÚS 287/2023 a II. ÚS 268/2023. Ani v prejednávanej veci nezistil dôvod odchyliť sa od záverov prezentovaných v nálezoch v týchto konaniach vydaných, a preto na ne odkazuje aj v prejednávanej veci.

Nad rámec uvedeného považuje ústavný súd za dôvodnú aj sťažnostnú námietku týkajúcu sa arbitrárnosti právneho názoru krajského súdu o neprijateľnosti zmenkovej dohody z dôvodu absencie informácií (poučenia) o následkoch vystavenia zmenky. Sťažovateľka namieta, že žiadny právny predpis veriteľom takúto informačnú povinnosť voči spotrebiteľom nestanovuje. Uvedenou námietkou sťažovateľky proti právne mu názoru krajského súdu, v zmysle ktorého samotná dohoda o vyplnení zmenky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a predstavuje samostatný dôvod na zastavenie exekúcie, sa ústavný súd už zaoberal vo veci sp. zn. I. ÚS 287/2023, v ktorej v tejto súvislosti vyhodnotil záver krajského súdu o neprijateľnosti dohody o vyplnení zmenky

	<p>bez bližšieho zdôvodnenia a s prihliadnutím na procesnú situáciu, keď tento dôvod zastavenia exekúcie uviedol krajský súd až v rozhodnutí o odvolaní sťažovateľky, ako arbitrárny. Totožnú argumentáciu odvolacieho súdu odmietol ústavný súd aj vo veci sp. zn. II. ÚS 268/2023. Ústavný súd na vyslovené právne závery v uvedených veciach poukazuje a nevidí dôvod sa od nich odchýliť. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že okresný súd uznesenie o zastavení exekúcie na uvedenom právnom dôvode nezaložil a vzhľadom na to, že vo vzťahu k tomuto inému právnomu záveru odvolacieho súdu sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť sa či právne argumentovať, ústavný súd ho hodnotí ako prekvapivý.</p> <p>Rovnako záver krajského súdu, ktorý konštatoval, že sťažovateľka nepreukázala vlastný vzťah s povinnými, a preto sa ostatnými námietkami nezaoberal, možno považovať za prekvapivý, zmätočný a arbitrárny, a preto aj ústavne neakceptovateľný. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z relevantnej právnej úpravy (§ 243f ods. 1 v spojení s § 39 ods. 4 Exekučného poriadku) vyplýva, že oprávnený mal povinnosť opísať rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným, pričom pod pojmom „vlastný vzťah s povinným“ sa má na mysli pôvodný právny vzťah, z ktorého vznikla zmenka (IV. ÚS 26/2022, I. ÚS 108/2022). Ako prekvapivý možno uvedený právny názor krajského súdu hodnotiť z dôvodu, že okresný súd k takémuto záveru nedospel. Zmätočný a arbitrárny preto, že samotný krajský súd v bode 11 napadnutého uznesenia najprv konštatuje, že „<i>Vlastný právny vzťah týkajúci sa oprávneného a povinných, vznikol na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 01.06.2006, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú... Odvolací súd takisto zastáva právny názor, že predmetná úverová zmluva, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy...</i>“, no v rozpore s uvedením následne bez bližšieho odôvodnenia hodnotí, že so zreteľom na nepreukázanie vlastného vzťahu oprávneného s povinnými nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami sťažovateľky (bod 16 napadnutého uznesenia). Vzhľadom na absenciu akéhokoľvek odôvodnenia v tomto smere nie je zrejmé, z akých skutočností krajský súd tento právny názor vyvodil. Absencia odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu v otázke významnej pre jeho rozhodnutie robí toto rozhodnutie nepreskúmateľným a zakladá porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru. V nadväznosti na uvedené nemôže obstať ani argument, že v dôsledku toho nebolo potrebné sa vysporiadať s ostatnými námietkami vznesenými v odvolaní.</p> <p>Z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, nereflektovania na odvolacie dôvody a argumentáciu sťažovateľky a arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu dospel ústavný súd k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru</p> <p>Ústavný súd nálezom rozhodol, že uznesením krajského súdu z 9. februára 2023 boli porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEK a iných súdov</p>	
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>kľúčové slová</p>	<p>exekúcia-exekučné konanie konanie-zastavenie cenné papiere-zmenka spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-ochrana spotrebiteľa spotrebiteľ, spotrebiteľské právo-neprijateľné podmienky zmluva-zmluva o úvere</p>

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.